

Domov>Sprožitve sodnega postopka>Kje in kako>Uporaba nacionalne zakonodaje

Na področju civilnega pravosodja se bodo postopki, ki še potekajo, in postopki, ki so se začeli pred koncem prehodnega obdobja, nadaljevali po pravu EU. Evropski portal e-pravosodje bo na podlagi vzajemnega priznavanja ohranil informacije, povezane z Združenim kraljestvom, do konca leta 2022.

Uporaba nacionalne zakonodaje

Severna Irsko

1 Veljavni pravni viri

1.1 Nacionalni predpisi

Kolizijska pravila na Severnem Irskem, na podlagi katerih se določi pravo, ki se uporablja, izhajajo večinoma iz uredb EU, ki se neposredno uporabljata. Na področju civilnih in gospodarskih zadev sta to:

- Uredba (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja (Rim I), in
- Uredba (ES) št. 864/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. julija 2007 o pravu, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti (Rim II).

Zakon o pravu, ki se uporablja za pogodbeno razmerja, iz leta 1990 (*Contracts (Applicable Law) Act 1990*) (s katerim je bila prenesena Rimska konvencija iz leta 1980) ostaja relevanten glede pogodb, sklenjenih pred 17. decembrom 2009 (uredba Rim I se uporablja za pogodbe, sklenjene na navedeni datum ali po njem).

Zakon o mednarodnem zasebnem pravu (razne določbe) iz leta 1995 (*Private International Law (Miscellaneous Provisions) Act 1995*) je relevanten le v okoliščinah, ki niso vključene v uredbo Rim II (uredba se uporablja za zadeve, pri katerih je škoda nastala po 11. januarju 2009).

Tradicionalna pravila občega prava se še vedno uporabljajo za škodno dejanje obrekovanja ter na področju dedovanja in stvarnega prava.

V družinskih zadevah pravila o pravu, ki se uporablja, običajno izhajajo iz občega prava, in sicer z nekaterimi izjemami. V družinskih zadevah se na splošno uporablja pravo Severne Irske, veljajo pa nekatere izjeme iz občega prava (npr. glede neveljavnosti zakonske zveze) ali iz zakona (npr. glede preživnine v skladu z zakonom o odločbah o preživnini (instrumenti za izvrševanje) iz leta 1920 (*Maintenance Orders (Facilities for Enforcement) Act 1920*) in zakonom o odločbah o preživnini (vzajemno izvrševanje) iz leta 1972 (*Maintenance Orders (Reciprocal Enforcement) Act 1972*). V zvezi z zadevami s področja starševske odgovornosti in varstva otrok, vključenimi v Uredbo EU št. 2201/2003 in Haaško konvencijo z dne 19. oktobra 1996, so pravila o pravu, ki se uporablja, določena v predpisih iz leta 2010 o starševski odgovornosti in ukrepih za varstvo otrok (mednarodne obveznosti (Anglija in Wales ter Severna Irsko)) (*Measures for the Protection of Children (International Obligations (England and Wales and Northern Ireland)) Regulations 2012*) oziroma v členu 15 konvencije iz leta 1996, tj. da se uporablja pravo Severne Irske, in sicer z nekaterimi izjemami.

1.2 Večstranske mednarodne konvencije

- Haaška konvencija iz leta 1961 o koliziji zakonov glede oblike oporočnih razpolaganj.
- Rimska konvencija iz leta 1980 o uporabi prava v pogodbenih obligacijskih razmerjih (kot je že bilo navedeno, se uredba Rim I uporablja za pogodbe, sklenjene 17. decembra 2009 ali po tem datumu).
- Haaška konvencija iz leta 1985 o pravu, ki se uporablja za sklade, in njihovem priznavanju.

1.3 Glavne dvostranske konvencije

Ne poznamo nobene dvostranske konvencije, ki bi vsebovala kolizijska pravila in katere pogodbenik bi bilo Združeno kraljestvo.

Navesti pa je treba, da čeprav konvencije, navedene v točki 1.2, omogočajo državi, da za svoje „teritorialne enote“ uporabi drug režim izbire prava, ki se uporablja, se Združeno kraljestvo za tako možnost ni odločilo. V skladu s tem se konvencije iz točke 1.2 uporabljajo za kolizije med pravili jurisdikcij znotraj Združenega kraljestva, pa tudi za mednarodne kolizije pravil, Anglija, Wales in Škotska pa obravnavajo Severno Irsko kot tujo jurisdikcijo.

2 Izvajanje kolizijskih pravil

2.1 Obveznost sodnika, da uporabi kolizijska pravila na lastno pobudo

Kolizijska pravila se bodo po navadi uporabila le, če njihovo uporabo zahteva vsaj ena od strank. Če se to ne zahteva ali če ni zadovoljivih dokazov o vsebini tujega prava, bo sodnik običajno v zadevi uporabil pravo Severne Irske. To pravilo se nanaša na dokaze in postopek, zato uredbi EU nanj ne vplivata.

2.2 Zavračanje

Uredbi EU izključujeta uporabo načela zavračanja v zadevah, ki jih urejajo kolizijska pravila EU, in to je bilo tudi prevladujoče stališče v skladu z zakonom o mednarodnem zasebnem pravu (razne določbe) iz leta 1995 (*Private International Law (Miscellaneous Provisions) Act 1995*) in zakonom o pravu, ki se uporablja za pogodbeno razmerja, iz leta 1990 (*Contracts (Applicable Law) Act 1990*). Če torej kolizijsko pravilo Severne Irske na primer kaže na francosko pravo, se uporabi francosko notranje pravo, tudi če bi francosko sodišče v takem primeru uporabilo pravo neke druge države. Zdi se, da je ena utemeljitev za izključitev zavračanja na navedenih področjih prava to, da bi se z uporabo zavračanja posegalo v zapletena pravila, določena v zakonih.

Vloga zavračanja na preostalih področjih prava je zdaj nekoliko omejena, v nekaterih zadevah pa ni popolnoma jasna. Mogoče je reči, da se zavračanje uporabi za zemljišče v tujini, za katerega se uporablja pravo Severne Irske na podlagi *lex situs*. V takih zadevah bi bilo pragmatično uporabiti pravo sodišča, pristojnega za območje, na katerem je premoženje, da se poveča možnost, da bo morebitna odločitev glede premoženja učinkovita. Ravnovesje odločitev sodišč prve stopnje glede opredmetenega premoženja v tujini temelji na tem, da sklicevanje na *lex situs* ne vključuje zavračanja. Vendar pa je treba opozoriti, da je v mnogih zadevah dokazilo o vsebini tujih kolizijskih pravil drago in da se stranke pogosto odločijo, da ne bodo zahtevale njihove uporabe (glej točko 2.1 zgoraj).

2.3 Sprememba navezne okoliščine

Ta težava se reši tako, da se pri vsakem kolizijskem pravilu opredeli ustrezni trenutek, v katerem se navezna okoliščina uporabi. Na primer pri prenosih premoženja je ustrezno pravo, ki se uporablja, pravo kraja, v katerem je zadevno premoženje ob prenosu.

2.4 Izjeme od običajne uporabe kolizijskih pravil

V skladu s tradicionalnimi pravili lahko sodišča Severne Irske zavrnejo pravo katere koli države ali ozemlja, ki je v nasprotju z javnim redom. Na javni red vplivajo mednarodne obveznosti Združenega kraljestva, zlasti Evropska konvencija o človekovih pravicah.

Poleg tega je v uredbi Rim I in uredbi Rim II zdaj določena uporaba prevladujočih obveznih pravil prava pristojnega sodišča, *ne glede na pravo, ki se na splošno uporablja za pogodbo*. Taka pravila so navadno določena na področju prava potrošnikov in delovnopравниh razmerij ali v zakonodaji, ki dopolnjuje mednarodne konvencije.

2.5 Dokazovanje tujega prava

Stranke dokazujejo vsebino prava katere koli države ali ozemlja zunaj Severne Irske, kot da bi bila dejstvo. Sodnik pa mora določiti učinek dokaza, predloženega ob upoštevanju tega prava.

V postopkih pred sodiščem na Severnem Irskem poda izvedensko mnenje glede prava katere koli države ali ozemlja zunaj Severne Irske oseba, ki je za to ustrezno usposobljena na podlagi svojega znanja ali izkušenj, ne glede na to, ali deluje ali je pooblaščen za delovanje kot pravnik v tej državi ali na tem ozemlju.

V nekaterih okoliščinah lahko sodišče na Severnem Irskem upošteva predhodno odločitev ali ugotovitev angleškega sodišča glede prava katere koli države ali ozemlja zunaj Severne Irske. Pisno obvestilo o tem, da se stranka namerava sklicevati na predhodno odločitev, je treba vročiti vsaki drugi stranki ali njenim pravnim svetovalcem.

3 Kolizijska pravila

3.1 Pogodbene obveznosti in pravni akti

V vseh zadevah, ki vključujejo pogodbene obveznosti in izbiro prava, se neposredno uporablja uredba Rim I. Kolizijska pravila iz uredbe Rim se lahko uporabljajo tudi v zadevah, ki jih pravo Severne Irske ne bi priznalo kot pogodbene (npr. kadar dogovor ni odplačen, ampak gre za darilo).

Vidiki postopka se določijo na podlagi *lex fori*. Oceno višine odškodnine (ne pa tudi kategorij odškodnine) in dokazila ureja pravo pristojnega sodišča.

Zastaralni roki so del materialnega prava, zato se v primeru pogodbenih obveznosti presoja na podlagi prava, ki se uporablja v skladu z uredbo.

Kadar stranke izrecno izberejo pravo ali je o njihovi izbiri prava mogoče sklepati z razumno gotovostjo, se uporablja to pravo. O izbiri je mogoče sklepati z razumno gotovostjo, če je pogodba v standardni obliki, za katero se ve, da se zanjo uporablja določeno pravo, ali če je o tem mogoče sklepati iz predhodnih razmerij med strankama. Kadar obstaja sporazum o izbiri sodišča, to pogosto zadostuje za sklepanje, da je bilo pravo tega sodišča izbrano namenoma, vendar pa to ne velja vedno. V primeru arbitražnega dogovora velja, da če so opredeljena merila za izbor arbitrov, je iz tega mogoče lažje sklepati o izbiri prava; če pa so arbitri opredeljeni s sklicevanjem na nek mednarodni organ, je veliko manj verjetno, da je o izbiri prava mogoče sklepati z razumno gotovostjo.

Svoboda izbire je omejena z več vidikov. Prvič, pri potrošniških in delovnopравниh pogodbah z izbiro prava ni mogoče potrošnika ali delavca prikrajšati za varstvo na podlagi obveznih pravil, ki obstajajo na podlagi prava, ki bi se uporabljalo za zadevo, če ne bi bilo izrecno izbrano drugo pravo. Drugič, kadar so vsi elementi situacije povezani z eno državo, izbira drugega prava ne more odvzeti učinka obveznih pravil te države. Potrošnike varujejo tudi pravila v zvezi z zavarovalnimi pogodbami. Opozoriti je treba tudi, da se v primeru nesoglasja glede učinkovitosti izbire, na primer obtožbe o grožnji, o vprašanju glede učinkovitosti izbire presoja na podlagi prava, ki se domnevno uporablja (tj. prava, ki bi urejalo pogodbo, če bi izbira veljala), razen če bi to bilo „nerazumno“ (v tem primeru se lahko uporabi pravo običajnega prebivališča stranke, ki trdi, da ni soglašala z izbiro).

Kadar pravo ni izrecno izbrano ali kadar o izbiri prava ni mogoče sklepati z razumno gotovostjo, uredba Rim I določa posebna pravila, in sicer glede na vrsto pogodbe. Kadar ta pravila niso jasna, se na splošno uporabi pravo običajnega prebivališča značilnega izpolnitelja. Značilnega izpolnitelja ni vedno mogoče preprosto opredeliti, običajno pa je to stranka, ki ne zagotovi plačila za blago ali storitev (npr. značilni izpolnitelj je prodajalec proizvoda, posojilodajalec pri bančnem posojilu ali porok pri poroštveni pogodbi). To domnevo je mogoče izpodbijati v korist države, s katero je pogodba tesneje povezana.

3.2 Nepogodbene obveznosti

V zvezi z nepogodbenimi obveznostmi se v večini zadev uporablja uredba Rim II. Zakon o mednarodnem zasebnem pravu (razne določbe) iz leta 1995 (*Private International Law (Miscellaneous Provisions) Act 1995*) se uporablja le za vprašanja, ki so povezana s škodnim dejanjem in ki ne spadajo na področje uporabe uredbe, zato se za obrekovanje še vedno uporablja običajno pravo (glej razdelke v nadaljevanju).

Zastaralni roki se tudi določijo na podlagi prava, ki se uporablja.

V skladu z uredbo Rim II je splošno pravilo, da se uporablja pravo države, v kateri je škoda nastala. Posebna pravila določajo pravo, ki se uporablja za nekatere vrste nepogodbenih obveznosti, vključno z odgovornostjo za izdelke, nelojalno konkurenco, škodna dejanja zoper okolje in škodna dejanja, ki se nanašajo na pravice intelektualne lastnine. Uredba v nekaterih okoliščinah tudi omogoča strankam izbrati pravo, ki se uporablja, vendar te določbe ni mogoče uporabiti za izognitev obveznim pravilom prava EU ali notranjega prava države. Opozoriti je treba, da se odškodnina presoja po pravu, ki se uporablja.

Kot je že bilo navedeno, se za obrekovanje (ki vključuje ustno obrekovanje v zvezi s pravnim naslovom, ustno obrekovanje v zvezi z blagom, zlonamerne neresnice in vse zahtevke na podlagi tujega prava, ki ustrezajo naravi takega zahtevka ali so drugače enake njegovi naravi) še vedno uporablja obče pravo. V takih primerih se uporablja pravilo o dvojni tožljivosti: na podlagi škodnega dejanja je mogoče vložiti civilno tožbo na Severnem Irskem le, če jo je mogoče vložiti na podlagi tujega prava, ki se uporablja v jurisdikciji, kjer se je dejanje zgodilo (običajno objava), in če bi bilo mogoče vložiti civilno tožbo tudi na podlagi prava Severne Irske, če bi se dejanje zgodilo na Severnem Irskem. Vendar pa ima to pravilo izjemo: če so dogodek in stranke tesneje povezani z drugo državo, se uporablja pravo te države. Opozoriti je treba, da je na tem področju še veliko nejasnosti.

Na področju upravljanja skladov je pravo, ki se uporablja, določeno v zakonu o priznavanju skladov iz leta 1987 (*Recognition of Trusts Act 1987*), s katerim se je prenesla Haaška konvencija o pravu, ki se uporablja za sklade. Ta določa, da se uporablja pravo, ki ga izbere ustanovitelj sklada, če pa ga ne izbere, se uporablja pravo, s katerim je sklad najtesneje povezan. Navedeni zakon določa veljavnost sklada, njegovo strukturo, učinke in upravljanje.

3.3 Osebni status, vidiki v zvezi s civilnim statusom (ime, sedež ali stalno prebivališče, sposobnost)

Ob rojstvu je otrokovo prebivališče (izvirno prebivališče) enako kot prebivališče njegovega očeta v trenutku rojstva, če gre za zakonskega otroka. Če gre za nezakonskega otroka ali če je oče v trenutku rojstva že pokojen, je otrokovo prebivališče enako kot prebivališče matere. To pravilo velja vse do otrokovega 16. leta (tj. otrokovo prebivališče se spreminja s prebivališčem očeta oziroma matere).

Za osebe, starejše od 16 let, se še naprej uporablja izvirno prebivališče, razen če izberejo drugo prebivališče. Za izbiro prebivališča mora oseba dejansko prebivati v zadevni jurisdikciji in nameravati prebivati v njej za nedoločen čas ali za stalno. Če kateri koli od teh elementov ne velja več, se izbrano prebivališče ne uporablja več in se znova uporablja izvirno prebivališče.

Prebivališče žene se ne določa več glede na prebivališče njenega moža, ampak se določa neodvisno.

Zmožnost prevzemanja posebnih obveznosti (npr. pogodbenih obveznosti, sestave oporoke, sklenitve zakonske zveze) se določa glede na pravila, ki veljajo na zadevnem pravnem področju in so navedena v ustreznih razdelkih.

3.4 Določitev razmerij med starši in otroki, vključno s posvojitvijo

Odgovornosti starša do mladoletnika (mlajšega od 18 let) se določijo na podlagi prava Severne Irske v zadevah, za katere so pristojna sodišča na Severnem Irskem, tudi če otrok prebiva v tujini in je tuj državljan. Vendar je sodišče na Severnem Irskem v skladu z Uredbo EU št. 2201/2003 pristojno le, kadar otrok prebiva na Severnem Irskem ali kadar je otrok v drugi državi članici, vsaj en zakonec pa ima starševsko odgovornost in je sprejel pristojnost sodišča.

Otrok je zakonski, če se rodi v zakoniti zakonski zvezi, ne glede na to, kdaj je otrok rojen, ali če je bil otrok zakonski na podlagi prava prebivališča vsakega starša v trenutku rojstva otroka.

Sodišče na Severnem Irskem uporabi pravo Severne Irske, da posameznika določi za skrbnika otroka, če je za to pristojno (pristojno je, kadar je vložnik državljan Združenega kraljestva ali običajno prebiva ali je navzoč na Severnem Irskem).

Sodišče na Severnem Irskem uporabi pravo Severne Irske v primerih posvojitve, kadar je za to pristojno (pristojno je, kadar ima vložnik ob vložitvi stalno prebivališče v Združenem kraljestvu, sodišče pa tudi upošteva verjetnost priznavanja morebitnih odločb v tujini, kadar je to pomembno za izvajanje pristojnosti sodišča). Učinek take odločbe je prenos vseh odgovornosti z obstoječih staršev na posvojitelje.

3.5 Zakonska zveza, zunajzakonska skupnost, partnerstvo, razveza zakonske zveze, prenehanje življenjske skupnosti, preživninske obveznosti

Formalno veljavnost zakonske zveze ureja pravo kraja sklenitve zakonske zveze. To pravo ureja veljavnost sklenitve zakonske zveze in njene sestavne dele, npr. ali je treba uporabiti kakršne koli posebne besede ali določeno stavbo, ali je potrebno soglasje staršev in ali se lahko zakonska zveza sklene po zastopniku. Za to pravilo veljajo nekatere omejene izjeme: zlasti če ni mogoče uporabiti lokalne oblike zakonske zveze. Posebna pravila se uporabljajo tudi za člane oboroženih sil, ki služijo v tujih državah, ki niso države Skupnosti narodov.

Sposobnost osebe skleniti zakonsko zvezo se presoja glede na pravo prebivališča zadevne osebe tik pred sklenitvijo zakonske zveze. To pravo ureja vprašanja, kot so privolitev strank, zahteve glede starosti in krog oseb v razširjeni družini, s katerimi ni mogoče skleniti zakonske zveze. Glede posebnega primera starosti velja, da ni veljavna nobena zakonska zveza, če je kateri koli zakonec s prebivališčem na Severnem Irskem ob sklenitvi mlajši od 16 let. Pravo na Severnem Irskem ne ureja istospolnih zakonskih zvez. V skladu s pravom Severne Irske se lahko v nekaterih okoliščinah istospolne skupnosti iz drugih držav obravnavajo kot partnerske skupnosti.

Kar zadeva razvezo zakonske zveze, je sodišče na Severnem Irskem pristojno le za to, da v skladu z Uredbo EU št. 2201/2003 izvede postopke za razvezo, in sicer če je izpolnjena ena od naslednjih zahtev: zakonca običajno prebivata ali imata stalno prebivališče na Severnem Irskem, zakonca sta običajno prebivala na Severnem Irskem in eden od njiju tam še vedno prebiva, toženec običajno prebiva na Severnem Irskem, vložnik je prebival na Severnem Irskem vsaj eno leto pred datumom vložitve vloge (ali šest mesecev, če je vložnik državljan države članice). Če ni izpolnjena nobena od teh zahtev in ni pristojna nobena druga država članica, se v skladu z notranjim pravom dodeli pristojnost sodiščem Severne Irske, če je vsaj ena od strank ob začetku postopkov za razvezo imela stalno prebivališče na Severnem Irskem. Če je pristojno sodišče na Severnem Irskem, za postopke za razvezo uporabi pravo Severne Irske. V postopkih za odločbo o razveljavitvi zakonske zveze se navedeno pravo (pravo kraja sklenitve zakonske zveze ali pravo kraja stalnega prebivališča stranke) uporabi glede na razlog za razveljavitev. Tuja razveza zakonske zveze se prizna, če je ena od strank običajno prebivala ali imela stalno prebivališče v tej državi ali je bila njen državljan v času tujih postopkov.

Glede preživninske obveznosti Združeno kraljestvo zavezuje Uredba Sveta (ES) št. 4/2009 z dne 18. decembra 2008 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb ter sodelovanju v preživninskih zadevah. Sodišče na Severnem Irskem je pristojno, če je pristojno za razvezo zakonske zveze ali če je bila razveza zakonske zveze dosežena v tujih postopkih, pri čemer je imela ena od strank v času tuje razveze zakonske zveze stalno prebivališče na Severnem Irskem ali je običajno prebivala na Severnem Irskem eno leto do tega datuma, ali če ima ena od strank pravico do uporabe nekdanjega skupnega prebivališča na Severnem Irskem. V takih primerih se uporabi pravo Severne Irske.

3.6 Premoženska razmerja med zakoncema

Če ni pogodbe o ureditvi premoženjskopравnih razmerij med zakoncema, se pravice moža in žene do premoženja drugega (pridobljenih v času pred zakonsko zvezo ali med njo) določijo na podlagi prava stalnega prebivališča zakoncev v času zakonske zveze. Kadar je stalno prebivališče moža in žene isto, je to stalno prebivališče zakoncev. Kadar njuno stalno prebivališče ni isto, se pravice določijo na podlagi prava, s katerim so stranki in zakonska zveza najtesneje povezane. Nameni strank v času zakonske zveze so pomembni samo, če kažejo na implicitno izbiro prava. Isto pravilo se najverjetneje uporablja glede nepremičnin.

Če obstaja pogodba o ureditvi premoženjskopравnih razmerij med zakoncema, se uporablja pravo pogodbe: to je pravo stalnega prebivališča zakoncev, če ni drugih navedb glede prava, ki naj bi se uporabljalo.

3.7 Oporoke in dedovanje

V primeru neoporočnega dedovanja (tj. kadar ne obstaja oporoka) se za dedovanje premoženja uporablja pravo glede na prebivališče zapustnika v času smrti; za dedovanje nepremičnega premoženja se uporablja pravo jurisdikcije, v kateri je nepremičnina (*lex situs*).

V primeru oporok (oporokno dedovanje) se sposobnost oporočitelja sestavi oporoko glede premoženja presoja po pravu oporočiteljevega prebivališča na datum oporoke. Volilojemnik lahko prejme premoženje, če ima ustrezno sposobnost na podlagi prava svojega prebivališča ali na podlagi prava oporočiteljevega prebivališča. Glede nepremičnega premoženja ni uveljavljenega mnenja, vendar je uporaba *lex situs* najverjetnejša možnost; prav tako je najverjetneje, da se bo po *lex situs* presojala sposobnost volilojemnika prejeti nepremično premoženje.

Na podlagi zakona o oporokah iz leta 1963 (*Wills Act 1963*) in če je oporočitelj umrl 1. januarja 1964 ali po tem datumu, se šteje, da je oporoka formalno veljavna (npr. pri njej je sodelovalo ustrezno število prič), če je skladna s katerim koli naslednjim pravom: s pravom kraja, v katerem je sestavljena (tj. običajno tam, kjer je podpisana in kjer so bile navzoče priče) v času sestave oporoke; s pravom prebivališča, običajnega prebivališča ali državljanstva oporočitelja ob sestavi oporoke; s pravom prebivališča, običajnega prebivališča ali državljanstva oporočitelja ob smrti. Oporoka je formalno veljavna glede prenosa nepremičnega premoženja tudi, če je skladna z notranjim pravom jurisdikcije, kjer je premoženje (s čimer se izključi uporaba zavračanja, tudi če se to nanaša na nepremičnine).

Oporoka glede premoženja je materialno veljavna (npr. glede omejitev zneska, ki ga oseba lahko zapusti z oporoko), če je skladna s pravom prebivališča oporočitelja ob smrti; oporoka glede nepremičnega premoženja je materialno veljavna, če je skladna s pravom jurisdikcije, kjer je premoženje, tj. uporabi se sistem notranjega prava na podlagi *lex situs*.

Oporoka se presoja po pravu, ki ga je predvidel oporočitelj; domneva se, da je to pravo njegovega prebivališča ob sestavi oporoke. Ta domneva je pravilo *prima facie*, ki ga je mogoče izpodbijati z dokazi, da je oporočitelj očitno želel in nameraval, da se oporoka razlaga na podlagi drugega pravnega sistema. Glede nepremičnega premoženja lahko velja dodatna omejitev, in sicer če korist, ki izhaja iz take razlage, ni dovoljena ali priznana po pravu *lex situs*, prevlada pravo *lex situs*.

Veljavnost domnevnega preklica oporoke se presoja po pravu prebivališča oporočitelja v času domnevnega preklica (treba je opozoriti, da na podlagi angleškega notranjega prava, če se to uporablja, velja, da sklenitev zakonske zveze preklic oporoko, razen če se dokaže, da je bila oporoka sestavljena izrecno ob upoštevanju sklenitve zakonske zveze). Kadar se preklic domneva zaradi sestave poznejše oporoke (v nasprotju z na primer uničenjem oporoke), se vprašanje, ali poznejša oporoka preklic predhodno, presoja po pravu, ki se uporablja za formalno veljavnost poznejše oporoke. Če ni jasno, ali poznejša oporoka preklic predhodno, se vprašanje sestave presoja po pravu, ki ga je nameraval uporabiti oporočitelj – domneva se, da je to pravo njegovega prebivališča v času sestave poznejše oporoke.

3.8 Stvarne pravice

Premoženjske zadeve so razdeljene v zadeve glede premoženja in glede nepremičnega premoženja. Vprašanje, ali gre za premoženje ali nepremično premoženje, se presoja po pravu kraja, v katerem je premoženje.

V primeru nepremičnega premoženja se uporablja pravo kraja, v katerem premoženje leži; uporablja se zavračanje. To se nanaša na vsa vprašanja glede poslov, vključno s sposobnostjo, formalnostmi in materialno veljavnostjo. Opozoriti pa je treba, da obstaja razlika med prenosom zemljišča ali drugih nepremičnin in pogodbo, ki ureja pravice in obveznosti strank takega posla – za pogodbo se uporabljajo posebna pravna pravila (zlasti na podlagi uredbe Rim I).

V primeru lastniških (v nasprotju s pogodbenimi) vprašanj glede prenosa opredmetenega premičnega premoženja se na splošno uporablja pravo kraja, v katerem je premoženje v času dogodka, za katerega se domneva, da je vplival na pravni naslov v zvezi z njim. Ni jasno, ali se v tem primeru uporablja zavračanje; iz večine odločb angleških prvostopenjskih sodišč izhaja, da ne. Pravni naslov glede opredmetenega premoženja, pridobljenega v skladu s tem splošnim pravilom, bo v Angliji priznan kot veljaven, če se premičnina nato prenese iz države, v kateri je bila v času pridobitve pravnega naslova, razen če in dokler se tak pravni naslov ne nadomesti z novim, pridobljenim v skladu s pravom države, v katero je bilo premoženje preneseno. Posebna izjema od splošnega pravila glede opredmetenega premičnega premoženja se nanaša na primer, ko je premičnina v tranzitu in njena lokacija strankam ni znana, ali pa je začasna; v takem primeru bo v Angliji učinkovit prenos, veljaven na podlagi prava, ki se uporablja za prenos.

V primeru prenosa neoprijemljivega premičnega premoženja, pri katerem je razmerje med prenositeljem in prejemnikom pogodbeno (kot je v večini primerov dolga), vprašanje pa se nanaša le na veljavnost in učinek samega prenosa, se uporablja uredba Rim I.

Opozoriti je treba, da je kolizijska pravila glede prenosa neopredmetenega premoženja težko povzeti, saj niso vključena v nobeno posamezno kolizijsko pravilo; razlog je večinoma v tem, da kategorija neopredmetenega premoženja vključuje zelo širok nabor pravic, od katerih niso vse pogodbenega izvora. V primeru neopredmetenega premičnega premoženja se priporoča posvetovanje s strokovnjakom.

3.9 Insolventnost

Združeno kraljestvo je pogodbenik Uredbe Sveta (ES) št. 1346/2000 o postopkih v primeru insolventnosti, ki določa ustrezna pravila v postopkih glede delnega ali popolnega odvzema dolžnikovega premoženja in imenovanje upravitelja, če so glavni interesi dolžnika v državi članici EU (razen na Danskem). Če je pristojno višje sodišče Severne Irske (kar velja, če je središče glavnih interesov dolžnika na Severnem Irskem, ki je domnevno kraj sedeža), se uporablja pravo Severne Irske.

V primerih, ki ne spadajo na področje Uredbe Sveta (ES) št. 1346/2000, se pravo Severne Irske uporabi, če je pristojno sodišče na Severnem Irskem (kar velja, če je družba registrirana na Severnem Irskem ali če so na Severnem Irskem osebe, ki bi imele koristi od prenehanja družbe, in ni dobrih razlogov za zavrnitev pristojnosti).

Zadnja posodobitev: 08/06/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.